Tuỳ bút
Chủ đề: thông minh nhân tạo
Tác giả: Quản Mỹ Lan

KHÔNG NHỮNG PHỤC TÀI NGHỆ CỦA ***chatGPT***, MÀ CÒN SỢ NỮA!

LTS: *Giới thiệu sơ qua về chị Quản Mỹ Lan: Tôi, Lý Trung Tín, Chủ Nhiệm Tạp Chí Dân Văn, cùng đến Châu Âu năm 1980, Chị Quản Mỹ Lan, tốt nghiệp Sư Phạm tại Đại Học Đà Lạt, chồng chị là anh Phạm Ngọc Lân, cha người Pháp, vì tên cha đã bị viết sai nên trở thành cha vô danh, anh mang nỗi "oan khiên" Cha vô danh từ khi lọt lòng cho đến những năm sau này, mới đây, với cả một "ý chí" quyết tìm ra tông tích "họ hàng"... Chị và các con qua Pháp, là về quê chồng đi bằng máy bay từ Sài Gòn đến Paris.*

Còn gia đình tôi, lần thứ hai trốn chạy cộng sản. Lần thứ nhất là năm 1954, từ miền Bắc chạy cộng sản với cả triệu người được tàu "há mồm" chở thẳng vào Sài Gòn, sau ngày 30 tháng 4 năm 1975, sống với bọn "man rợ" này gần 5 năm, ngày 26 tháng 4 năm 1980, tôi mua ghe và tự tổ chức đưa cả gia đình nhỏ bé cùng với 45 người "vượt biên" ngay trên sông Sài Gòn, mời quý bạn đọc đoản văn "CÂU CHUYỆN VƯỢT BIỂN TỪ THỦ ĐÔ SÀI GÒN" do tôi thuật lại, đầy đủ chi tiết... Cái ghe nhỏ bé của tôi được con tàu CAP ANAMUR của Tây Đức vớt hồi 10 giờ 47 phút ngày 01 tháng 5 năm 1980. Cap Anamur đã gởi chúng tôi "ở tạm" tại Singapore, đến ngày 10 tháng 7 năm 1980, được máy bay đưa qua Tây Đức định cư.

Anh Phạm Ngọc Lân được sinh ra sau khi người mẹ "giã từ" bố anh, năm 1944, vào thời gian này, giữa một xã hội đầy định kiến và thiên kiến với một đứa trẻ "lai Tây" như anh, mà anh đã học hành thành tài trở thành một dược sĩ, sau đó bị động viên vào lớp quân y sĩ, cấp bậc cuối cùng là Đại uý Dược sĩ trong Quân Lực VNCH, sau ngày 30 tháng 4 năm 1975, vì nhu cầu giảng dạy tại trường Đại Học Dược Khoa, anh Phạm Ngọc Lân được bọn VC thả ra khỏi trại tù cải tạo sớm hơn mọi người và được chúng cho giảng dạy tại Đại Học Dược Khoa Sài Gòn.

Năm 1980 anh Lân cùng gia đình trở về Pháp, tại Pháp Quốc, quê cha, với nỗ lực không ngừng nghỉ anh đã tìm ra "cội nguồn" của mình. Mời quý độc giả đọc bản tiếng Việt với tên gọi CHA VÔ DANH. Sách in đẹp, khổ chữ 12, dày 536 trang, liên lạc nguyên Đại uý Dược Sĩ Phạm Ngọc Lân, email: lan_phamngoc@yahoo.com hoặc quanmylan2005@yahoo.com.

Chị Quản Mỹ Lan là sở hữu chủ Diễn Đàn Ngôn.Ngữ–Việt và tôi là thành viên.

Germany, 20/12/2025
– Điều Hợp Viên DĐ Ngôn.Ngữ–Việt,
– Chủ Nhiệm TCDV.

LÝ TRUNG TÍN

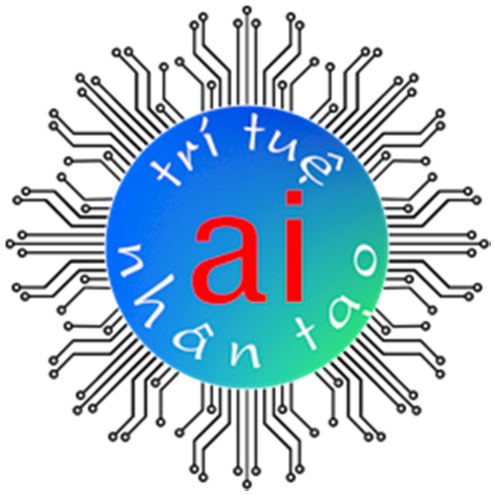

Thưa các bạn,

Bây giờ chúng ta có ***chatGPT***. Khỏi nói, ai cũng biết đây cái trí khôn nhân tạo nó có khả năng tổng hợp, tìm kiếm mọi nguồn tin tức giúp cho chúng ta khỏi phải tự mình mò mẫm tìm kiếm, rất mất công và không đầy đủ. Vì nó KHÔNG phải là NGƯỜI cho nên nó vô tư và công bình, tuy vẫn có thể phạm sai lầm.

Tôi đã hỏi chatGPT một câu hỏi, mà chính tôi đã biết câu trả lời. Như vậy, để tôi có dịp so sánh điều tôi nghĩ với câu trả lời của máy móc. Tôi hỏi, chỉ để SO SÁNH ý kiến của tôi và của "máy computer". Tôi thấy tôi đã nghĩ đúng như nó nói.

Tôi sẽ còn hỏi nó nhiều vấn đề khác. Tôi cũng muốn khuyến khích các bạn nên tìm hiểu mọi chuyện các bạn muốn biết, qua những sự thật trần trụi do máy móc tìm ra, không thiên kiến và không nói láo!

Để trả lời câu hỏi của tôi, chatGPT đã đưa ra HAI lời giải đáp. Mong ông Lễ và ông Tuấn coi cả HAI lời giải thích.

TÔI HỎI:

Trong mấy ngàn năm lập quốc, người Việt trên giải đất hình chữ S đã trải qua bao nhiêu biến cố thay đổi vua chúa, chính quyền. Nhưng đã có khi nào mà con dân Việt phải bỏ hết mọi thứ quý giá trên đời: người thân, tài sản, mồ mả cha ông... để trốn chạy "đồng bào", trốn chạy đất nước của họ! Vì đâu ra nông nỗi ấy!?

chatGPT said:

You're giving feedback on a new version of chatGPT.
Which response do you prefer? Responses may take a moment to load.

Response 1

Câu hỏi của bạn chạm vào một biến cố có tính chất độc nhất trong lịch sử Việt Nam – và đúng như bạn gợi ý, chưa từng có thời đại nào mà người Việt phải bỏ nước ra đi trong số lượng lớn, bằng mọi giá, chỉ để trốn chạy chính quyền do chính "đồng bào" của mình cầm quyền, chứ không phải để trốn ngoại xâm.

Dưới đây là một phân tích mạch lạc, dựa trên lịch sử:
---

1. Suốt hàng ngàn năm, chưa từng có "hiện tượng bỏ nước chạy" như sau 1975

• Thời Bắc thuộc: dân bị đô hộ nhưng không bỏ nước. Họ trụ lại, nổi dậy.

• Thời Lê–Trịnh–Nguyễn phân tranh: chiến tranh tàn khốc nhưng không có hiện tượng hàng trăm nghìn người vượt biên.

• Thời Pháp thuộc: dân bị bóc lột nhưng không xảy ra exodus.

• Thời Nhật đảo chính (1945), nạn đói: vẫn không có phong trào người Việt liều chết đi tìm một đất nước khác.

Chỉ đến sau 1975, Việt Nam mới chứng kiến một hiện tượng bi thảm và chưa từng có: Hàng triệu người bỏ nước bằng mọi giá, chấp nhận cái chết, để trốn chạy chính quyền mới.
---

2. Tại sao chỉ có sau 1975?

(1) Chính sách trả thù và đàn áp sau chiến tranh

– Học tập cải tạo không thời hạn

– Tập trung cải tạo hàng trăm ngàn quân, công chức VNCH

– Hàng chục nghìn người chết trong trại cải tạo

– Gia đình những người bị gọi đi học tập bị phân biệt, cấm đoán trong mọi mặt đời sống.

Người dân nhận ra rằng:

"Hòa bình" không mang lại an toàn, mà là sự trả thù.

(2) Cải tạo công thương – tịch thu tài sản

– Đánh tư sản, tịch thu nhà cửa, doanh nghiệp

– Cấm hoạt động kinh tế tự do

– Mọi tài sản tích góp của nhiều thế hệ bị xóa sạch trong vài ngày.

Kết quả:

Người dân mất niềm tin vào bất kỳ tương lai nào.

(3) Chính sách hộ khẩu, tem phiếu – kiểm soát toàn diện

– Mọi sinh hoạt bị nhà nước kiểm soát

– Kinh tế bao cấp dẫn đến đói nghèo cùng cực

– Người dân không thể tự do đi lại, làm ăn, học hành.

Trong bối cảnh ấy, cuộc sống không khác gì "bị nhốt".

(4) Sự sụp đổ của tự do và quyền con người

– Cấm báo chí tư nhân

– Kiểm soát tư tưởng

– Bỏ tù những người bày tỏ ý kiến

– Không có bầu cử tự do

– Sinh hoạt tôn giáo bị hạn chế.

Một xã hội không có không gian thở.

Người Việt bỏ nước để tìm quyền sống như con người, chứ không chỉ để kiếm ăn.

(5) Sợ hãi truyền kiếp khi chứng kiến thực tế miền Bắc 1954–1975

Sau 30 năm bị cắt đôi, người dân miền Nam hiểu quá rõ:

– Nạn đói, hộ khẩu, hộ tịch, quản lý lương thực

– Cải cách ruộng đất, đấu tố

– Kiểm soát tư tưởng

– Mức sống nghèo đói kéo dài.

Sự lo sợ ấy biến thành quyết định: “Nếu không đi, con cháu sẽ không còn tương lai.”
---

3. Vì sao gọi là “trốn chạy đồng bào”?

Bởi vì:

• Họ không trốn ngoại xâm
• Không trốn thiên tai
• Không trốn những sắc dân khác.

Họ trốn chạy chính quyền do chính người Việt nắm, nhưng mang một mô hình cai trị toàn trị, phi dân chủ, không khoan dung.

Đó là bi kịch lớn nhất của dân tộc trong thế kỷ 20.
---

4. Điều đau đớn nhất

Người Việt ra đi không chỉ bỏ:

• tài sản
• nghề nghiệp
• nhà cửa.

mà còn bỏ:

• mồ mả tổ tiên
• ngôn ngữ
• quê hương gốc rễ
• và đôi khi là cả người thân bị kẹt lại.

Không một dân tộc bình thường nào phải rời bỏ tất cả mọi liên kết căn bản nhất của đời sống như vậy – trừ khi họ không còn chọn lựa.
---

5. Vì đâu ra nông nỗi ấy?

Chỉ có một lời giải thích:

Vì mô hình toàn trị và ý thức hệ cứng nhắc, đặt mục tiêu chính trị lên trên con người.

Vì sự không khoan dung với khác biệt

Vì không tôn trọng quyền con người

Vì cố dùng bạo lực để xây dựng "thiên đường" kiểu XHCN.

Khi một chế độ khiến người dân phải liều chết để rời bỏ, đó là lời phán xét nặng nề nhất.

Nếu bạn muốn, tôi có thể phân tích thêm:

• So sánh exodus Việt Nam với exodus Cuba, Đông Đức
• Tại sao cộng đồng người Việt hải ngoại lại thành công rực rỡ
• Tác động tâm lý của "thuyền nhân" lên các thế hệ sau
• Vì sao đến nay vẫn còn người bỏ nước ra đi.

Chỉ cần nói tôi biết.

I prefer this response

Response 2

Câu hỏi của anh là một trong những câu hỏi đau đớn nhất của lịch sử Việt Nam hiện đại: Tại sao dân tộc Việt – một dân tộc đã trải qua hàng chục triều đại, hàng trăm cuộc chiến, hàng ngàn năm bị ngoại bang xâm lược – nhưng chưa từng có thời nào mà người dân phải bỏ nước chạy trốn "đồng bào" của mình?

Đây là một hiện tượng chưa từng có trong lịch sử trước 1975.

Dưới đây là phân tích lý do vì sao lại xảy ra nông nỗi ấy.
---

1. Trong suốt mấy ngàn năm, người Việt chỉ bỏ quê để tránh giặc ngoại xâm – chứ không bao giờ bỏ nước vì chế độ của chính dân tộc mình
Từ thời Bắc thuộc, chống Tống, Nguyên, Minh, Thanh, Pháp, Nhật...

Người Việt có chạy loạn, nhưng không bỏ nước, vì họ tin rằng:

• giặc rồi sẽ đi
• đất nước vẫn là của mình
• chế độ sau chiến tranh vẫn để dân "sống được".

Chưa có triều đại phong kiến hay chính quyền nào trong lịch sử khiến hàng triệu người chọn con đường sống bằng cách bỏ nước vĩnh viễn, kéo dài suốt nhiều thế hệ.
---

2. Biến cố 1975: lần đầu tiên người Việt phải chạy trốn chính quyền do người Việt dựng lên.

Đây là điểm duy nhất trong lịch sử Việt Nam:

• Hơn 1 triệu người di tản ngay sau 30/4/1975

• Hơn 2 triệu người vượt biên 1975–1995

• Hàng trăm ngàn người chết trên biển

• Hàng trăm ngàn người bị bán làm nô lệ, bị hải tặc cưỡng hiếp

• Và hiện nay tiếp tục có hàng trăm ngàn người rời bỏ quê hương mỗi năm bằng con đường hợp pháp.

Không phải để tránh giặc ngoại xâm, mà để tránh chế độ Cộng sản Việt Nam – chính quyền được gọi là "đồng bào", "anh em ruột thịt".

Đó là bi kịch chưa từng có.
---

3. Nguyên nhân sâu xa: chế độ toàn trị đe doạ sự sống của người dân, chứ không chỉ đe doạ sinh kế.

Sau 1975, nhiều chính sách của miền Bắc áp đặt vào miền Nam đã phá vỡ toàn bộ cấu trúc xã hội:

❖ **Cải tạo công thương nghiệp**

Tịch thu tài sản → người dân mất kế sinh nhai.

❖ **Cải tạo tư tưởng**

Viên chức, quân nhân VNCH bị đưa vào trại cải tạo không thời hạn. Hàng trăm ngàn gia đình ly tán.

❖ **Đánh tư sản – kinh tế tập trung – hộ khẩu**

Người dân bị quản lý như quản tù nhân. Không được tự do cư trú, không được tự do làm ăn.

❖ **Đổi tiền, tem phiếu, cấm chợ ngăn sông**

Làm cả miền Nam nghèo đói như miền Bắc thời bao cấp.

❖ **Kỳ thị "ngụy quân – ngụy quyền"**

Nhiều thế hệ bị cấm đoán: học hành, nghề nghiệp, hộ khẩu...

Những chính sách đó tạo nên cảm giác:

• Ở lại là chết dần chết mòn. Đi mới có cơ hội sống.

• Và đó là lý do vì sao người Việt liều chết, bỏ cả mồ mả cha ông, bỏ cả người thân để ra đi.

---

4. Vì sao lại xảy ra điều chưa từng có trong lịch sử?

Có 3 nguyên nhân căn bản:

(1) Chủ nghĩa toàn trị

Khác với chế độ phong kiến hay thực dân, chủ nghĩa cộng sản kiểm soát toàn diện:

• tư tưởng
• kinh tế
• tự do cá nhân
• tôn giáo
• đời sống riêng tư.

Khi nhà nước trở thành toàn năng, người dân trở thành vô năng – và chỉ còn con đường bỏ chạy.

(2) Ý thức hệ xem dân là đối tượng để cải tạo

Không coi dân là chủ, mà coi dân là "đối tượng" cần "quản lý", "huấn luyện", "xây dựng con người mới".

Đó là mô hình xã hội biến dân thành công cụ.

(3) Sự chia cắt thành "bên thắng cuộc" và "bên thua cuộc"

Sau 1975, thay vì hòa giải dân tộc để xây dựng đất nước, chính quyền coi một nửa dân miền Nam là:

• "ngụy"
• "tư sản"
• "phản động"
• "thành phần nguy hiểm".

Do đó, chính quyền Cộng sản trở thành mối đe dọa lớn hơn cả giặc ngoại xâm đối với họ.
---

5. Kết luận: Tại sao phải bỏ nước mà chạy?

Vì lần đầu tiên trong lịch sử: Chính quyền không còn xem dân là chủ, mà xem dân là đối tượng để kiểm soát, trừng phạt, và tái tạo theo ý thức hệ.

Vì vậy người dân phải chạy khỏi:

• Đất nước của chính mình

• Đồng bào của chính mình

• Một chế độ không cho họ quyền được làm người.

Đó là bi kịch lớn nhất của dân tộc Việt Nam trong thế kỷ 20 – và ảnh hưởng của nó vẫn kéo dài cho đến hôm nay.

Nếu anh muốn, tôi có thể tóm tắt thêm:

• Thống kê chính xác về số người vượt biên

• Những nhân chứng từng là cán bộ cộng sản sau này phản tỉnh

• So sánh với các cuộc di tản khỏi Liên Xô, Cuba, Bắc Triều Tiên

• Nguyên nhân sâu xa của sự sụp đổ niềm tin vào chế độ.

Chỉ cần cho tôi biết hướng anh muốn đào sâu...

tài liệu từ trang chatGPT
do Quản Mỹ Lan thu thập

*Nguồn: Internet eMail by **lý trung tín** chuyển*

Đăng ngày thứ Bảy, December 20, 2025
tkd, Khoá 10A─72/SQTB/ĐĐ, ĐĐ11/TĐ1ND, QLVNCH